

Regional riktlinje för anlitandet av utländsk arbetskraft vid närings-, trafik- och miljöcentralerna i Södra Österbotten och Österbotten

1) Avsikten med den regionala riktlinjen

Den regionala riktlinjen för anlitande av utländsk arbetskraft grundar sig på utlänningslagen (RP 114/2022). De regionala riktlinjerna används vid beviljandet av uppehållstillstånd för arbetstagare och bedömningen av tillgången på arbetskraft och i dem fastställs inom vilka yrkesområden tillgången på arbetskraft har försvårats på yrkesklassnivå.

Från och med 1.1.2025 avskaffades delbeslut gällande uppehållstillstånd för arbetstagare och uppehållstillstånd för säsongsarbete som tidigare utfärdades av arbets- och näringsbyråerna. Beslutsfattandet gällande utlänningsstillstånd flyttades då i sin helhet till Migrationsverket (Migri). Alla granskningar gällande förutsättningarna för arbetstagares uppehållstillstånd och uppehållstillstånd för säsongsarbete sköts nu av Migri.

Tillgången på arbetskraft inom olika yrkesområden och branscher varierar beroende på den regionala och lokala arbetsmarknadens struktur och situation. Syftet med denna regionala riktlinje är att stöda tillgången på arbetskraft i områden för NTM-centralerna i Södra Österbotten och Österbotten, med beaktande av särdragen på områdets arbetsmarknad. I riktlinjen ges en koncis beskrivning av arbetsmarknadssituationen och tillgången på arbetskraft bedöms.

Statens regionförvaltning förnyas fr.o.m. 1.1.2026, då tio nya livskraftscentraler bildas utifrån de nuvarande 15 NTM-centralerna. Denna riktlinje för arbetstillstånd är i kraft till 31.5.2026 inom verksamhetsområdena för livskraftscentralen i Österbotten (Österbotten och Mellersta Österbotten) samt livskraftscentralen i Södra Österbotten (Södra Österbotten).

2) Arbetsmarknadsläget i regionen och tillgången på arbetskraft

Arbetsgivare verksamma i Finland ska i första hand rekrytera arbetstagare från den arbetskraft som redan finns på arbetsmarknaden. Arbetsgivare ska huvudsakligen publicera en annons om den lediga arbetsplatsen på jobbmarknad.fi -sidorna under minst två (2) veckor för att utreda om det finns arbetskraft på arbetsmarknaden för uppgiften. I tillståndsbedömningen beaktas sökanden från hela EU-/EES-området.

Om yrkesbenämningen inte hittas i den regionala riktlinjen för arbetstillstånd och en arbetsgivare verksam i Finland rekryterar en arbetstagare utanför EU- eller EES-länder, ska arbetsgivaren lediganslå arbetsplatsen under två veckors tid. Migri begär också en utredning om tillgången på arbetskraft av arbetsgivaren. I denna riktlinje har samlats de yrkesbranscher som kan understödjas i området utan ovan nämnda utredning om tillgång på arbetskraft.

NTM-centralerna i Södra Österbotten och i Österbotten som har utarbetat den regionala riktlinjen har sänt en begäran om utlåtande till följande arbetsmarknadsparter och polisen: Po-

lisinrättningen i Österbotten, Österbottens handelskammare, Etelä-Pohjanmaan Kauppakamari, Mellersta Österbottens Företagare, Etelä-Pohjanmaan yrittäjät, Kust-Österbottens Företagare, STTK Österbotten, STTK Etelä-Pohjanmaa, FFC, Akava Keski-Pohjanmaa, Akava Österbotten, Akava Etelä-Pohjanmaa, Landsbygdens Arbetsgivareförbund r.f.

Södra Österbotten

Södra Österbotten är ett landskap med traditioner som är känt för företagsamhet, stark livsmedelssektor och mångsidigt kulturutbud. De starkaste branscherna är teknologiindustrin (huvudvikten på maskin- och metallindustrin), livsmedelsproduktion samt träprodukt- och möbelindustrin. Koncentrationer inom handelsbranschen finns i landskapscentret Seinäjoki samt i regioncentren. Den snabbt ökade produktionen av vind- och solkraft är en nyare tendens som också är synlig i landskapet.

Landskapets konjunkturförväntningar kan beskrivas osäkra. Den svaga inhemska efterfrågan och hushållens ovanligt höga sparandegrad återspeglas i förväntningarna och den globala verksamhetsmiljön är fortsättningsvis turbulent. Tron på en vändning till det bättre håller sakta på att stärkas och i företagsfältet kan man se intresse för tillväxt, internationalisering och investeringar i den gröna omställningen.

Under de senaste åren har landskapet fått bemöta flera strukturella utmaningar; befolkningen minskar och åldras och de ungas migrationsförlust försvagar regionens expertgrund. Det nuvarande osäkra konjunkturläget har förbättrat tillgången på arbetskraft en aning, men ändringen är tillfällig. Den demografiska förvrängningen orsakar att tillgången på kunnig arbetskraft är en ständig utmaning i landskapet. Rekryteringsutmaningarna har varit kroniska till exempel inom social- och hälsovårdsbranschen, teknologiindustrin, ICT-branschen samt inom inkvarterings- och kosthållningsbranschen. Men som det har konstaterats, på grund av konjunkturläget är situationen inte akut just nu. När det gäller social- och hälsovårdsbranschen har välfärdsområdenas ekonomiska utmaningar och nya verksamhetsmodeller påverkat rekryteringar inom hela branschen. Det kan konstateras att när det gäller yrken inom social- och hälsovårdsbranschen har man sökt en ny jämnvikt. Rekryteringsutmaningarna fortsätter dock huvudsakligen i uppgifter som kräver specialkunnande (bl.a. specialläkare, psykologer). När konjunkturerna blir bättre kommer utmaningarna med tillgång på arbetskraft antagligen snabbt att eskalera.

Arbetslösheten har fortsatt att öka under höstperioden 2025 och andelen arbetslösa arbetssökande av arbetskraften i Södra Österbotten var enligt sysselsättningsöversikten i september 8,0 procent. Inom området fanns i slutet av september 6 842 arbetslösa arbetssökande och antalet ökade med 731 arbetssökande jämfört med situationen året innan. Mängden arbetslösa arbetssökande ökade i de flesta yrkesgrupperna. Antalet nya lediga arbetsplatser i sin tur har hållit på att minska – under september fanns det 570 nya lediga arbetsplatser i Södra Österbotten, vilket är 109 (-16,1 %) färre än för ett år sedan.

Österbotten

Österbotten är ett energiskt landskap med ett mångsidigt näringsliv och en sysselsättnings-situation som ligget på landets toppnivå. Landskapets starka sidor är mångsidig bransch-struktur som består av exportbetonad industri, primärproduktion, handel och turism samt

byggnadsbransch. Industrieföretagen i Österbotten är verksamma inom många olika undernäringsgrenar och exportens andel av industriomsättningen är stor. Regionens landsbygdsproduktion är viktig för hela Finland. De största arbetsgivarna förutom den privata sektorns export- och livsmedelsindustri är Österbottens välfärdsområde, städer, kommuner och läroanstalter.

Även om investeringar i omställningen till ren energi har under den senaste tiden delvis haft motvind, så är man i Österbotten ändå optimistiska i fråga om förverkligandet av de planerade projekten. Investeringsvågen består bland annat av batteri-, väteindustri- och mark- och havsbaserad vindkraftsinvesteringar. Både företag som redan är etablerade i regionen samt nya aktörer som etablerar sig har planer på att genomföra investeringar. Multiplikatoreffekterna från industri till andra branscher kommer att vara stora.

Under de svaga konjunkturerna håller arbetslöshetssiffrorna på att öka, men sysselsättningsläget i Österbotten är fortsättningsvis bland de bästa i Fastlandsfinland. Den samtidiga svåra ekonomiska situationen inom social- och hälsovårdsbranchen och behovet av yrkeskunnig arbetskraft söker ännu balans. Företagen i regionen har traditionellt lidit av bristen på arbetskraft. När situationen inte märkbart förbättrats trots att arbetslösheten ökat, är det ett tydligt tecken på matchningsproblem. Under de närmaste åren förväntas efterfrågan på arbetskraft att öka allt mer när storinvesteringarna förverkligas och det kommer att behövas tusentals nya arbetstagare i landskapet. Landskapets drag- och hållkraft ska utvecklas ännu mer och arbetskraftsreserven bör tas i fullt bruk.

I september 2025 fanns i landskapet Österbotten 5 910 arbetslösa arbetssökande. Arbetslösheten har ökat med 12,9 procent jämfört med året innan. Arbetslösheten har ökat med 12,9 % jämfört med året innan. Den har ökat kraftigast bland specialister och service- och försäljningspersonal. Största minskningen har skett i yrkesgruppen för jordbrukare och skogsarbetare, process- och transportarbetare samt byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare jämfört med september 2024. Antalet arbetslösa utlänningar var i september 1 480 och har ökat med 12,1 procent jämfört med året innan. Ökad arbetslöshet bland utlänningarna påverkas förutom av den ekonomiska situationen också av det ökade antalet utländsk arbetskraft.

Mellersta Österbotten

Mellersta Österbotten har en mångsidig näringsstruktur: i regionen finns en stark exportindustri, mångsidig primärproduktion och betydande handels- och servicebransch. I Mellersta Österbotten dyker det upp nya innovationer speciellt inom branscher som främjar omställningen till ren energi. Regionen har en betydande roll i hela Finlands batterivärdekedja och i investeringsvågen inom omställningen till ren energi. En betydande mängd investeringar är på väg till Mellersta Österbotten bland annat inom batteriindustri, väteindustri och vindkraftsbranscher, och därutöver företag som redan finns i regionen utvecklar sin verksamhet och investerar hela tiden. Industriinvesteringarnas positiva multiplikatoreffekter sträcker sig naturligtvis också till andra branscher. Förutom kemisk industri finns i landskapet ett kraftigt biokluster och båtindustri som är betydande på nationell nivå. De största företagen inom livsmedelsindustrin finns inom köttförädling, mejeribranschen samt inom tillverkning av läskedrycker. Den expertbetonade industrin växer och utvecklas och även byggbranschen som har varit i svårigheter visar tecken på återhämtning. De största

arbetsgivarna förutom den privata sektorns export- och livsmedelsindustri samt handelsbranschen är Mellersta Österbottens välfärdsområde, Karleby stad och läroanstalterna. Den svåra ekonomiska situationen inom social- och hälsovårdsbranschen har dock återspeglats sig i mängden rekryteringar inom branschen och där söker man balans.

Den osäkra situationen i världsekonomin och ökade kostnaderna samt det ostadiga arbetsmarknadsläget har under den senaste tiden försvårat företagsverksamheten inom många branscher, men minskad räntenivå är ett positivt tecken. Även om investeringar i omställningen till ren energi har haft en aning motvind på andra håll, så har många projekt i Mellersta Österbotten redan gått vidare från planeringsstadiet till förverkligande. Också företag som redan är verksamma inom området innoverar och investerar aktivt. I kölvatten till landskapets betydande exportindustri har många av underleverantörsnätverkets sm-företag kommit in på tillväxts- och internationaliseringsbanan. De sköter helhetsmässigt storindustrins underhålls-, installations- och förändringsarbeten ända från planering till förverkligande.

Sysselsättningsläget i Mellersta Österbotten har traditionellt hört till de bästa i landet. Även om efterfrågan på arbetskraft under den senaste tiden har varit på låg nivå och mängden arbetslösa har ökat en aning, har landskapet trots detta bibehållit sin höga nivå i jämförelsen mellan regionerna. Att fullt ut utnyttja arbetskraftsreserven samt att utveckla landskapets drag- och hållkraft har en viktig roll när man försöker lösa problemet med arbetskraftstillgång och när man försöker möjliggöra genomförandet av de investeringar som planerats till området. Man måste även satsa mycket på utvecklingen av drag- och hållkraften hos internationell arbetskraft. Efterfrågan på arbetskraft förväntas öka på längre sikt när storinvesteringarna som planerats i landskapet förverkligas, särskilt när anläggningarna byggs och när verksamheten inleds. När man beaktar befolkningsprognoserna kan det bli svårt att svara på kraven.

Antalet arbetslösa arbetssökande var i Mellersta Österbotten 2 597 personer i september 2025, ökningen var 11,4 % jämfört med situationen året innan. Beträktat enligt yrkesgrupper har arbetslösheten ökat mest bland specialister och service- och försäljningspersonal. I september var antalet arbetslösa utlänningar 244, vilket är 22,6 % fler än förra året. År 2024 var sysselsättningsgraden i Mellersta Österbotten i genomsnitt 73,9 procent, vilket är det tredje bästa resultatet i en jämförelse mellan landskapen i Fastlandsfinland. På grund av den lilla befolkningsbasen är variationer i sysselsättningsgraden dock stora och påverkas kraftigt även av små ändringar i antalet sysselsatta.

Inom området för NTM-centralen i Österbotten (Österbotten, Mellersta Österbotten) fanns i slutet av september sammanlagt 8 507 arbetslösa arbetssökande. Antalet har ökat med 12,4 % jämfört med situationen året innan. Antalet arbetslösa var i september 32 fler än i augusti. Andelen arbetslösa arbetssökande av arbetskraften inom området för NTM-centralen i Österbotten är dock fortsättningsvis den lägsta i Fastlandsfinland (7,4 %). Motsvarande andel i hela landet är 11,4 %. Jämfört med augusti månad ökade arbetslöshetsgraden med 0,1 procentenheter inom Österbottens NTM-centrals område och minskade med 0,1 % i hela landet. Under september månad fanns det totalt 1 355 lediga arbetsplatser, vilket är 951 arbetsplatser (- 41,2 %) färre än för ett år sedan. Antalet heltidspermitterade var 662 dvs. 152 fler än för ett år sedan (+ 29,8 %). (Sysselsättningsöversikt för området vid NTM-centralen i Österbotten, september 2025).

Källor

- [Alueelliset kehitysnäkymät syksyllä 2025 \(tem.fi\)](#)
- [Etelä-Pohjanmaan työllisyyskatsaus Syyskuu 2025 \(ely-keskus.fi\)](#)
- [Syssestättönsöversikt Österbotten September 2025 \(ely-keskus.fi\)](#)
- [Työvoiman saatavuus ja kohtaanto -raportti \(app.powerbi.com\)](#)

3) Den regionala riktlinjen

Inom följande yrkesbranscher har tillgången på arbetskraft i området försvårats.

Yrkesbransch	Yrkesklass (ISCO)	Yrkesbenämningar som ingår i riktlinjen
Specialister, social- och hälsovårdsbranschen	22 Hälso- och sjukvårdsspecialister	2211 - Allmänläkare 2212 - Överläkare och specialistläkare 2261 - Tandläkare 2266 - Audiologer och logopedier
Specialister, social- och hälsovårdsbranschen	26 Specialister inom juridik samt inom social- och kultursektorn	2634 - Psykologer 2635 - Specialister inom socialt arbete
Experter, social- och hälsovårdsbranschen	32 Hälso- och sjukvårdsexperter	3212 - Bioanalytiker (hälsovården) 3213 - Farmaceuter 3221 - Sjukskötare och hälsovårdare 3251 - Munhygienister 3255 - Fysioterapeuter m.fl. 3259 - Övriga experter inom hälso- och sjukvården utan annan klassificering.
Experter	34 Juridiska assistenter samt experter inom social- och kultursektorn	3434 - Kökschefer
Service- och försäljningspersonal	51 Servicepersonal	5120 - Restaurang- och storhushållspersonal 5151 - Arbetsledare inom städning på kontor, hotell m.fl.
Specialister	25 Specialister inom informations- och kommunikationsteknik	2511 - Specialister inom applikationsarkitektur 2512 - Applikationsplanerare 2513 - Webb- och multimediautvecklare 2514 - Applikationsprogrammerare 2519 - Övriga program- och applikationsutvecklare
Specialister	21 Specialister inom naturvetenskap och teknik	2149 - Övriga specialister inom teknik 2151 - Specialister inom elteknik 2153 - Specialister inom ICT-branschen
Jordbrukare, skogsarbetare m.fl.	61 Jordbrukare och djuruppfödare m.fl.	6111 - Odlare, åkerbruk och frilandsodling 6113 - Växthusarbetare 6121 - Uppfödare av kött- och mjölkboskap och andra husdjur 6129 - Övriga djuruppfödare och djurskötare 6130 - Växtodlare och djuruppfödare, blandad drift
Byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare	72 Verkstads- och gjuteriarbetare samt montörer och reparatörer	7212 - Svetsare och gasskärare 7223 - Maskinställare och verkstadsmekaniker 7224 - Maskinslipare-, polerare och vässare 7231 - Motorfordonsmontörer och -reparatörer

		7233 – Maskinmontörer och -reparatörer (jordbruks- och industrimaskiner)
Byggnads-, reparations- och tillverkningsarbetare	74 Personal inom el- och elektronikbranschen	7412 – Övriga elmontörer
Process- och transportarbetare	81 Processarbetare	8121 – Processoperatörer inom metallindustri 8122 – Ytbeläggare och efterbehandlare inom metallindustri 8160 – Processoperatörer, livsmedelsindustri
Process- och transportarbetare	82 Hopsättare, industriprodukter	8211 – Hopsättare, verkstads- och metallprodukter 8212 – Hopsättare, elektrisk och elektronisk industri
Övriga arbetstagare	91 Städare, hembiträden och andra rengöringsarbetare	9112 – Kontors- och hotellstädare m.fl.

4) Tilläggsuppgifter om uppehållstillstånd för arbetstagare och ansökningsprocessen

Migrationsverkets webbplats:

www.migri.fi

Arbetskraftsbarometer:

[Arbetskraftsbarometer – Första sidan](#)

Yrkesbranschernas ISCO-klassificering:

<https://www.tilastokeskus.fi/fi/luokitukset/ammatti/>

5) Den regionala riktlinjens giltighetstid: 1.12.2025-30.5.2026

Enligt regeringens proposition ansvarar NTM-centralerna för eventuella ändringsbehov i riktlinjerna samt för att riktlinjerna uppdateras minst halvårsvis.

Ytterligare information:

Heikki Hurrila (Södra Österbotten)
NTM-centralen i Södra Österbotten
heikki.hurrila@ntm-centralen.fi

Ari Pitkanen (Österbotten, Mellersta Österbotten)
NTM-centralen i Österbotten
ari.pitkanen@ntm-centralen.fi

Tämä asiakirja POHELY/592/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POHELY/592/2025 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Palosaari Mika 18.11.2025 12:01

Ratkaisija Saari Timo 17.11.2025 10:31